

ELNÖKI MEGNYITÓ

DR. JUHÁSZ JÓZSEF

az MHFT. Mérnökgeológiai-Építésföldtani Szakosztályának Elnöke

Tisztelt tagtársaink!

Az utóbbi években nálunk is nagyobb lendületet vett a mérnökgeológiai munka. Számos intézmény végez ma mérnökgeológiai vizsgálatot. A vizsgálatok legköltségesebb része a feltárás. Ezért nagyon fontos, hogy a feltárási munka csak olyan részletes legyen, amilyen részletesség a megkívánt pontosságot biztosítja.

Bizonyos mértékig - a szakember hiány mellett - éppen a feltárások költségessége volt az, ami visszafogta a mérnökgeológiai munkák kibontakozását. Ma már áll rendelkezésünkre annyi tapasztalat, hogy célszerűnek mutatkozott ezt megismerni, megbeszélni és a jövőben követendő utat kijelölni.

Az egyes vállalatok, intézmények általában a saját tapasztalataik alapján csiszolták, javították a mérnökgeológiai feltárások módszereit, telepítési rendjét, költségalkulását. Elérkezett az idő a tapasztalatcserére. A kialakult módszerek és eredmények megbeszélése, az összhang megteremtése, remélem újabb lendületet ad a mérnökgeológiai munkának. Ma még közel sem járunk ahhoz, hogy sok külföldi példa nyomán előírásokat vagy szabványokba foglalt irányelveket adjunk a mérnökgeológiai feltárásokhoz. Az egyes intézményeknél bizonyos mérnökgeológiai feltárásokra kialakult szokványos megismerése, azonban igen nagy erkölcsi támaszt nyújthat a munkát vállaló tervezőnek a beruházó árcsökkenő igyekezetével szemben.

A mérnökgeológiai munka során helyszíni bejárást, morfológiai, földtani, hidrogeológiai, dinamikai geológiai vizsgálatot végzünk. Ennek megfelelően a feltárásoknak olyanoknak kell lenni, hogy mindezeket a feladatokat gazdaságosan és megfelelő pontosan szolgálja. A feltáró létesítmények elhelyezése, kialakítása, száma a terület földtani felépítésétől függ. Igyekeznünk kell minél kevesebb feltárással a vizsgált terület statigráfiájának, tektonikájának, stb. valamennyi olyan homályos kérdését felderíteni, amelyek az adott létesítmény, vagy létesítménycsoport elhelyezését valamiképpen befolyásolják.

A feltárásokból vett mintaanyagok laboratóriumi vizsgálatokat kell végezni. Tudatosítani kell azt, hogy az egyes helyeken kialakult gyakorlattal szemben a laboratóriumi vizsgálatok önmagukban - minden fontosságuk ellenére - nem elégségesek a nagy tömegben lévő kőzetek építési tulajdonságainak értékelésére. A réteg mérnökgeológiai jellemzése a képződés módjának és feltételeinek mélyreható megértésén, a kőzet facialis-, struktúalis-, vegyi- és ásványtani tulajdonságain, települési viszonyain, valamint a kőzet természetes és mesterséges viszonyok közötti viselkedésének minden szempontból való tanulmányozására alapuljon. A részletes mérnökgeológiai felvétel során legtöbbször helyszíni vizsgálatokat is végzünk. Ezek közül talán leggyakoribb a szivárgási tényező meghatározás. Helyszíni vizsgálattal szoktuk tisztázni a talajvizviszonyokat /szintek, áramlási irány, sebesség, vegyi összetétel/. A próbaterhelésnek például - amely számos országban kötelező, - elsősorban makroporozus és finom szemcsés rétegeknél van értelme.

A rétegek ilyen teljesértékű jellemzése után a laboratóriumi adatok nemcsak a szabvány szerinti technikai jellemzőket jelentik, hanem mélyreható, tudományos ismertető értelmet nyernek.

A rétegek sokoldalú értékelésének jelentősége a mérnökgeológiai vizsgálatok során azért fontos, mert a szakvéleményezőnek nagy területtel van dolga. Ha a sokoldalú értékelést elhagyjuk a feltárási és laboratóriumi munkát kell hihetetlenül megnövelni, hogy a földtani viszonyok megismeréséhez a vizsgált rétegek kvantitatív értékeléséhez a fizikai jellemzőket és azok érvényességi területét pusztán statisztikai alapon helyesen állítsuk össze.

A munkák gazdaságosabbá tétele érdekében feltétlenül kerülni kell az olyan laboratóriumi vagy helyszíni vizsgálatot, amelynek rendeltetését és az adott esetben felhasználhatóságát nem ismerjük.

Mind ezek a bevezető gondolatok azt a célt szolgálják, hogy a mérnökgeológiai feltárások műszaki és gazdasági oldalának közvetlen kapcsolatát egymással, a létesítmények és a mérnökgeológiai munkák lendületének növekedésével egyértelművé tegyék.

Az anketon ma elsősorban a felszinközeli, ill. felszíni építményekkel kapcsolatos kérdéseket gyűjtöttük csoportba. Az előadók elmondják saját és vállalati tapasztalataikat. Bizom benne, hogy az elhangzó előadások és az azokat követő vita mindannyiunk számára hasznos tapasztalatokat ad és elősegíti az anket céljának elérését az egységesebb szemléletű, a biztonságot és gazdaságosságot jobban összehangoló mérnökgeológiai feltárásokat.